

Regional utveckling
Helena Wiktorsson
Tfn: 063-14 66 30
E-post: helena.wiktorsson@regionjh.se

2015-08-11

ORGAN: **Regionens samverkansråd**
DATUM: 17 augusti 2015, kl. 10.30-12.00, 13.00-16.00
PLATS: Aulan, Regional utveckling, Östersund (Rådhusgatan 72)

ÄRENDEFÖRTECKNING / PROGRAM

- 10.30 1. Val av justerare och tid för justering
2. Övriga frågor
3. Fastställande av föredragningslista
4. Information från regional utveckling Anders Byström
- Ärenden vid regionala utvecklingsnämnden 2 juni 2015
 - Ärenden vid arbetsutskottet den 18 juni 2015
- Ärende från regionala utvecklingsnämnden**
5. Finansiering av insatser kring demografi, integration och matchning – diskussion med regionens samverkansråd Anders Byström
6. Information från regionstyrelsen Björn Eriksson
- 11.00 7. Information om ”Regionala digitala agendan” Åsa Hofsten
- 11.20 8. Överenskommelse kring vissa nyanlända invandrare 0 år – 17 år Maria Berglund
- 11.40 9. Regional överenskommelse för mottagning, etablering och integration Håkan Lundmark
- 12.00 **LUNCH**
- 13.00- Konferens/dialog kring ny kommunallag
16.00

IT - för ett spirande Jämtland Härjedalen

Regional digital agenda

2015 - 2025

En investering för framtiden

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Innehållsförteckning

Inledning	1
Digital agenda för Europa	1
IT i människans tjänst - en digital agenda för Sverige	2
Regionala prioriteringar för digitaliseringen	3
Infrastruktur	4
Digital kompetens	5
Expertis	6
Samverkan	6
Kopplingar till den regionala utvecklingsstrategin	7
Jämtland Härjedalen 2030 - Innovativt och attraktivt	
Regional utvecklingsstrategi 2014-2030	8
Företagande, innovation, forskning och utveckling	9
Kompetens och kunskapsutveckling	10
Resurssnålare och effektivare	11
Besöksnäring och attraktivitet	12
Infrastruktur och samhällsservice	13
Socialt inkluderande och ett sunt liv	14
Demografiska möjligheter	15
Begrepp	16

Inledning

Hela världen digitaliseras i en rasande takt, så även Sverige. Som nation ligger vi i toppskiktet i de flesta rankingar som publiceras inom IT-området. Det är glädjande men betyder inte att vi kan luta oss tillbaka; regionala skillnader måste överbryggas, den digitala kompetensen behöver bli en självklarhet - för husbehov, utbildning och arbetsliv såväl som för spets, innovation och forskning. Inte minst måste utbyggnaden av bredband och mobiltäckning ta fart i de områden som inte har tillgång till tillfredsställande kapacitet.

Det IT-politiska målet är att "Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter". Bidraget från Jämtland Härjedalen bör vara att utveckla en digital mognad i nivå med de bästa i landet, tillika världen. Det är också en förutsättning för att Jämtland Härjedalen ska kunna förverkliga visionen om en innovativ och attraktiv region med smart och hållbar tillväxt för alla.

Digital agenda för Europa

Europa 2020¹, strategin som ska ta Europa ur finanskrisen och förbereda EU:s ekonomi för nästa årtionde, lanserades av EU-kommissionen i mars 2010. Europa 2020-strategins tematiska prioriteringar lyder: smart och hållbar tillväxt för alla, för att utveckla en ekonomi som är kunskaps- och innovationsbaserad, resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare och som stimulerar hög sysselsättning samt social och territoriell sammanhållning.

Den digitala agendan för Europa² är ett av sju flaggskeppsinitiativ inom ramen för Europa 2020 och beskriver den nyckelroll som den

digitala utvecklingen och användningen av informations- och kommunikationsteknik har för att Europa ska uppnå sina ambitioner för 2020.

Syftet med agendan är att maximera den enorma potential som IT har, i synnerhet Internet. En mer omfattande och effektiv användning av digital teknik kommer att leda till innovation och ekonomisk tillväxt och ge medborgarna bättre livskvalitet genom t.ex. bättre hälso- och sjukvård, säkrare och effektivare transportlösningar, renare miljö, nya mediemöjligheter och enklare tillgång till offentliga tjänster och kulturellt innehåll.

Figur 1. Organisationsschema för Europa 2020

¹ Europa 2020 - En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla, KOM(2010) 2020.

² En digital agenda för Europa, KOM(2010) 245

IT i människans tjänst - en digital agenda för Sverige

Hösten 2011 antogs den digitala agendan för Sverige, "IT i människans tjänst"³. Den identifierar fyra strategiska områden med utgångspunkt i användarens perspektiv:

- lätt och säkert att använda
- tjänster som skapar nytta
- det behövs infrastruktur
- IT:s roll för samhällsutvecklingen

Vart och ett av dessa områden innefattar ett antal insatsområden och åtgärder. Agendans genomförande följs upp av Digitaliseringskommissionen⁴ som publicerar aktuella och

planerade insatser samt resultat för den nationella nivån på sajten Digitala Sverige⁵.

Digitaliseringskommissionen är även nationell samordnare för de parter som har för avsikt att arbeta mot det IT-politiska målet, så kallade signatärer. Samtliga län/regioner tar fram en regional digital agenda som speglar de regionala förutsättningarna i samspel med den regionala utvecklingsstrategin. Jämtlands län signerade avsiktsförklaringen den 9 januari 2014, genom representanter för regionförbundet, landstinget och primärkommunala nämnden (kommunerna).

Figur 2. Den undertecknade avsiktsförklaringen.

³ [IT i människans tjänst - en digital agenda för Sverige, N2011.12](#)

⁴ [digitaliseringskommissionen.se](#)

⁵ [digitalasverige.se](#)

Regionala prioriteringar för digitaliseringen

För att nå upp till ambitionerna i den regionala utvecklingsstrategin och möta samhällsutmaningarna är digitaliseringen en grundförutsättning.

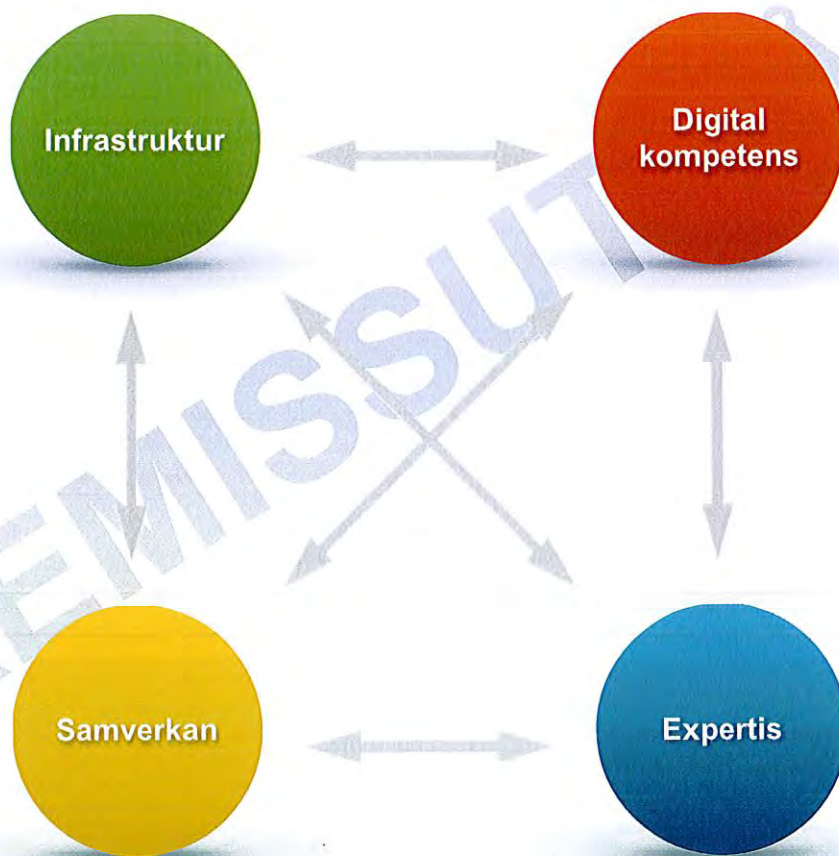
Tillsammans med den regionala bredbandsstrategin⁶ och den regionala innovationsstrategin⁷ utgör den regionala digitala agendan en strategisk plattform för handlingsplaner, projektinitiativ och genomföranden av utvecklingsinsatser som direkt eller indirekt är IT-relaterade.

Regional digital agenda för Jämtland Härjedalen syftar till att ta tillvara

digitaliseringens möjligheter genom att prioritera områden och insatser som horisontellt kan bidra i förverkligandet av den vision och de målbilder som lyfts fram i den regionala utvecklingsstrategin.

Fyra områden framträder som strategiskt viktiga att prioritera för Jämtland Härjedalen:

- **Infrastruktur**
- **Digital kompetens**
- **Expertis**
- **Samverkan**

⁶ Regional bredbandsstrategi för Jämtlands län - mot år 2020

⁷ Innovativa Jämtland Härjedalen 2025 - En innovationsdriven samhällsutveckling i världsklass

I Infrastruktur

IT-infrastrukturen spelar en betydande roll för utvecklingen, inte minst utbyggnad och säkring av robusta fysiska nät och mobilnät. Samtidigt behövs en mjuk infrastruktur som bygger på standarder och ger förutsättningar för interoperabilitet och integrationer, samt geografiska informationssystem (GIS) och Intelligent transport system (ITS) som ger stöd för bl.a. samhällsskydd och transporter.

Bredband och mobiltäckning

En regional bredbandsstrategi för Jämtlands Härjedalen finns framtagen sedan mars 2013. Här står bl.a. att läsa:

"Att ge så många som möjligt i länet tillgång till bredband med hög kapacitet är en av de viktigaste frågorna för länets fortsatta utveckling. Förutom tillgång till välutbildad arbetskraft och goda kommunikationer är tillgång till snabba kommunikationer över nätet en förutsättning för både nyetableringar och utveckling av företagen i länet. Tillgång till bredband med hög överföringshastighet är också viktigt för alla som bor och vistas i vårt län. Allt fler tjänster i vår vardag förutsätter tillgång till internet och utvecklingen av både befintliga och nya tjänster ställer krav på allt högre överföringshastigheter."

Målet i bredbandsstrategin är att minst 90 % av alla hushåll och företag i Jämtland Härjedalen ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s och resterande cirka 10 % ska ha tillgång till minst 10 Mbit/s år 2020.

Mjuk infrastruktur

Mjuk infrastruktur är resurser i form av tillgängliggjord information, grundläggande tjänster och funktioner som genom överenskomna regelverk kan få system, organisationer och verksamhetsprocesser att fungera tillsammans.

Ett område som tydligt kan dra fördel av detta är e-förvaltning, där gemensamma funktioner behövs som gör att informationssystem kan kommunicera med varandra, t.ex. e-legitimation. Sådana funktioner förenklar vardagen för privatpersoner och företag och leder till effektiviseringar och besparingar inom förvaltningen.

Identitets- och behörighetsfederationer hanterar elektroniska id-kontroller med hjälp av standardiserad teknik och ett tillitsramverk där olika aktörer litar på varandra. Detta börjar alltmer användas inom t.ex. universitet och högskolor (SWAMID)⁸ och skolan (Skolfederation)⁹ och ger användare enkel och säker åtkomst till system och resurser de har behörighet till.

Mittuniversitetet har sedan flera år varit anslutna till SWAMID och för skolorna i Jämtland Härjedalen har utvecklingsprojektet av systemmiljön Zonline nu gått in i implementeringsfasen med beräknad anslutning till Skolfederation till höstterminen 2015. Planer för federationslösning finns även inom hälsa, vård och omsorg (SAMBI)¹⁰ där vårdpersonal får åtkomst till just de system och den information de är behöriga till. Tester av SAMBI har påbörjats under hösten 2014.

⁸ SWAMID, identitets- och behörighetsfederation för universitet och högskolor, www.swamid.se

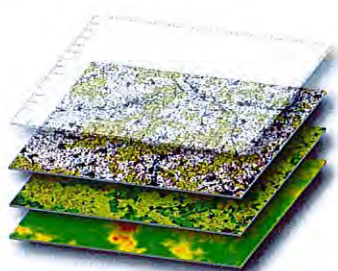
⁹ Skolfederation, identitets- och behörighetsfederation för skolan, www.skolfederation.se

¹⁰ SAMBI, identitets- och behörighetsfederation för hälsa, vård och omsorg, www.sambi.se

Geografiska informationssystem

Geografiska informationssystem (GIS) används för insamling, lagring, analys och presentation av geografiska data och bygger på två typer av data:

- digitala kartdata för lägesbestämningar och information om rumsliga samband.
- statistiska data som kopplat till kartdatat ger helt nya möjligheter för effektiv informationshantering och nya former av analys och presentation.

Figur 5. Illustration över olika informationslager i ett geografiskt informationssystem.

Bild: Lais F Camargo (Own work) [CC-BY-SA-3.0], via Wikimedia Commons

Geografisk information kan och bör även göras tillgänglig som grund för innovation och utveckling av nya tjänster.

Företag kan med fördel använda GIS för bl.a. marknadsanalyser, beslutsunderlag och transportplanering.

Intelligenta transportsystem

Intelligenta transportsystem (ITS) är en viktig resurs i samhällsplaneringen för att skapa effektiva, säkra och miljöanpassade transportsystem. ITS blir alltmer en del av vår vardag; hastighetsanpassning vid skolor, digitala skyltar med realtidsinformation på busshållplatser, trafikinformation via radio, mobilappar och GPS, smarta trafiksignaler och all data och information moderna bilar drar nytta av vad gäller t.ex. bränsleförbrukning och parkeringshjälp.

System och sensorer samlar in stora mängder data som kan användas tillsammans med t.ex. kartdata i GIS, vilket ger möjligheter till innovativ utveckling.

D

Digital kompetens

Digital kompetens är en av åtta nyckelkompetenser för livslångt lärande, fastställt av EU 2006. Begreppet nyckelkompetens beskrivs som den kompetens alla individer behöver för personlig utveckling, aktivt medborgarskap, social integration och sysselsättning. EU:s definition av digital kompetens är flöjande:

"Digital kompetens innebär säker och kritisk användning av informationssamhällets teknik i arbetslivet, på fritiden och för kommunikationsändamål. Den underbyggs av grundläggande IKT-färdigheter¹¹, dvs. användning av datorer för att hämta fram,

*bedöma, lagra, producera, redovisa och utbyta information samt för att kommunicera och delta i samarbetsnätverk via Internet."*¹²

Det innefattar att hantera en dator, platta och mobiltelefon, använda grundläggande programvaror, Internet och interaktiva medier, söka och bearbeta information med ett källkritiskt förhållningssätt med kunskap om och respekt för yttrandefrihet, upphovsrätt och personlig integritet.

¹¹ IKT står för informations- och kommunikationsteknik/teknologi. Begreppet är i princip synonymt med IT och används oftast i översättningar från Engelskans (ICT) och inom skola/utbildning för att betona den kommunikativa framför den tekniska aspekten. I detta dokument används genomgående IT, med undantag för citerad text.

¹² 30.12.2006 SV Europeiska unionens officiella tidning L 394/15

E

Expertis

Den digitala utvecklingen innebär en allt större efterfrågan på spetskompetens och sakkunskap inom IT. Företag, offentliga verksamheter, föreningar och invånare har alla behov av expertis inom exempelvis drift och support, system- och tjänsteutveckling, webb, infrastruktur och utbildning.

Digitaliseringen genomsyrar hela samhället och kräver sålunda även tillgång till andra kompetenser med förtrogenhet och breddad kunskap inom IT-området; juridik, ekonomi, beteendevetenskap, design, pedagogik, samhällsbyggnad, hälso- och sjukvård m.fl.

Forskning och innovation bedrivs med hjälp av IT-stöd för datainsamling, bearbetningar, simuleringar, distansteknik m.m. och mynnar ofta i utveckling av digitala lösningar i någon form. Det finns ett värde i tvärvetenskaplig ansats inom många områden där IT-kompetens är oundgänglig, exempelvis turism, omvårdnad, miljö och ekonomi.

EU-kommissionen spår att det 2015 kommer att saknas nästan en miljon personer som arbetar inom IT-yrken för att Europa ska kunna behålla sin position i världen¹³.

I Jämtland Härjedalen har IT-sektorn svårt att rekrytera rätt kompetenser, framför allt bland kvinnor. Samverkan med skola, universitet och utbildningsanordnare och är av yttersta vikt, för att sprida kunskap om de olika inriktningar som finns och öka intresset för studier och yrken inom IT-området bland både kvinnor och män och inte minst för att relevanta utbildningar ska kunna erbjudas här i Jämtland Härjedalen.

Denna samverkan har lett till att Mittuniversitetet Campus Östersund, som sedan ett tiotal år endast har distansutbildningar inom IT, kommer att erbjuda Informatikprogrammet, som är en tvärvetenskaplig utbildning, från hösten 2015 i en blandad form ("blended learning" där campus- och distansstudenter läser gemensamt) och året därpå introduceras samma upplägg även för blivande programvaruingenjörer. Yrkesakademin startade hösten 2014 en tvåårig yrkeshögskoleutbildning i Java-programmering, som även kommer att utlysas inför kommande höst.

S

Samverkan

IT har en stor roll att fylla för all verksamhetsutveckling, forskning, innovation, företagande och utbildning där samverkan skapar nya möjligheter. Särskilt små kommuner, företag och organisationer saknar ofta resurser, kompetens och medel att själva genomföra större utvecklingsinsatser.

Inom offentlig sektor i Jämtland Härjedalen, liksom i övriga landet, är detta en aktuell fråga och SKL konstaterar i Strategi för eSamhället¹⁴ att ökad kommunal samverkan är nödvändig:

"Det är få kommuner, landsting och regioner som själva har kompetens eller resurser att driva den angelägna verksamhetsutveckling

¹³ En digitala agenda i människans tjänst - en ljusnande framtid kan bli vår, SOU 2014:13
Delbetänkande av Digitaliseringskommissionen, mars 2014,

¹⁴ Strategi för eSamhället, Sveriges Kommuner och Landsting, 2011

som e-förvaltning innebär och skapa lösningar för e- tjänster. Skillnaderna i olika förutsättningar kan överbryggas med gemensam kraftsamling och ökad kommunal samverkan. Det är avgörande att det blir en nationell uppslutning kring gemensamma spelregler och viss IT-infrastruktur så att inte enskilda kommuner, landsting och regioner behöver hantera olika förutsättningar för olika verksamhetsområden.”

Samverkansprojekt med stort inslag av IT pågår idag inom eTjänster, eHälsa och skolan. Även inom infrastruktur samverkar kommuner och förbund bl.a. med den gemensamma lösningen för datakommunikation, Länsnod Z, som binder ihop parterna med höghastighetsnät, och genom gemensam Internetupphandling.

En förstudie för att belysa behoven av samverkan och lämplig samverkansform med

ett mer övergripande syfte planeras till första halvåret 2015.

Den regionala innovationsstrategin lyfter även tydligt behovet av samverkan såväl lokalt, regionalt, nationellt som internationellt; inom och mellan olika näringslivsbranscher, mellan hälso- och sjukvården och Mittuniversitetet, mellan akademi, näringsliv, offentlig sektor och civilsamhälle.

Kopplingar till den regionala utvecklingsstrategin

Dessa fyra prioriterade områden för digitaliseringen i Jämtland Härjedalen har bäring på hela samhällsutvecklingen. De utmaningar vi står inför finns beskrivna i den regionala utvecklingsstrategin och följande sidor redogör för dessa utmaningar och exempel på kopplingar mellan denna digitala agenda och de målbilder som sammanfattats i kortversionen av den regionala utvecklingsstrategin. Dessa kopplingar förtydligas genom de färgade figurena i bilden till höger, som var och en illustrerar ett prioriterat område för digitaliseringen.

Jämtland Härjedalen 2030 - Innovativt och attraktivt Regional utvecklingsstrategi 2014-2030

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS)¹⁵ ger en vision av ett innovativt och attraktivt Jämtland Härjedalen år 2030.

Den beskriver de utmaningar som vi står inför och identifierar sju prioriterade utvecklingsområden.

På kommande sidor behandlas de digitala aspekterna av dessa utvecklingsområden.

Figur 3. Sambanden mellan de tre hållbarhetsdimensionerna: Samhällets ekonomiska verksamhet pågår för att skapa social hållbarhet för dess medborgare innanför de planetära randvillkoren.

SMART (EKONOMISK ASPEKT)

"Ökad ekonomisk aktivitet i länet behövs för att skapa flera arbetstillfällen för att på så sätt skapa underlag för finansiering av grundläggande vård, skola och omsorg. Tillgången till investeringskapital/riskkapital liksom attraktivitet för entreprenörers etablering i länet är avgörande. För att vara framgångsrika inom området är det av mycket stor betydelse att länets produkter, av alla slag, expanderar på en internationell marknad utifrån de speciella förutsättningar som länet har att utgå från vare sig det gäller naturresurser eller humant kapital/entreprenörskap."

HÅLLBAR (EKOLOGISK ASPEKT)

"Ett förändrat klimat får stora ekonomiska effekter på den vinterbaserade besöksnäringen genom kortare säsong vilket är omöjligt att mota med enbart länets egna insatser. Förändrade förutsättningar även för skogs- och jordbruk. Länet måste som en del i det globala ansvarstagandet sänka utsläppen från transportarbetet på väg drastiskt genom övergång till förnybara drivmedel. Uppsikt måste hållas på utarmningen av biologisk mångfald samt yt- och grundvattenkvalitet."

FÖR ALLA (SOCIAL ASPEKT)

"De höga arbetslöshetstalen måste sänkas och arbetsmarknaden måste via kraftfullt integrations- och mångfaldsarbete öppnas för utomstående grupper. Höga ohälsotal är ett ytterligare problem för social hållbarhet. Låg utbildningsnivå är ett annat problem på lång sikt som gör länets män och kvinnor mera utsatta i den allt snabbare förändringen av arbetsmarknaden. Att göra länet attraktivt för unga kvinnor är viktigt och det har stor påverkan på den ekonomiska hållbarhets-aspekten."

Smarta utvecklingsområden:

- Företagande, innovation, forskning och utveckling
- Kompetens och kunskapsutveckling

Hållbara utvecklingsområden:

- Resurssnålare och effektivare
- Besöksnäring och attraktivitet

Inkluderande utvecklingsområden:

- Infrastruktur och samhällsservice
- Socialt inkluderande och ett sunt liv
- Demografiska möjligheter

¹⁵ Jämtland Härjedalen 2030 - Innovativt och attraktivt - regional utvecklingsstrategi 2014-2030

Företagande, innovation, forskning och utveckling

"År 2030 har vår moderna basindustri, besöksnäringen, vuxit ytterligare och vi är omtalade för åretruntturism. Vi är fortsatt ledande när det gäller att producera förnybar energi och höga förädlingsvärden har skapats. Skogsråvarans användning har breddats. Vi har en mångsidig tillverkningsindustri med stark export.

Handel och IT är starka områden. Den nya teknikspridningen, framför allt tillämpningen av distansoberoende teknik, har gjort att många har valt att bosätta sig och etablera verksamheter i länet.

Den tydliga miljöprofilen hos landsbygdens näringar ger konkurrensfördelar."

MÅL: Fler arbetstillfällen och fler företagare med stöd av god tillgång till riskkapital. Förädla våra råvaror mer i länet och stärk landsbygdens förutsättningar. Universitetet upprätthåller spets inom länets profilområden.

Avstånden minskar med effektiv IT-infrastruktur.

För att kunna driva och utveckla företag i glebygd behövs tillgång till höghastighetsnät. Att bli en del av den digitala ekonomin och dra fördel av EU:s inre marknad blir alltmer en nödvändighet för fortlevnad och är fullt möjligt med digital kommunikation.

Företagen i Jämtland Härjedalen har hög digital mognad och innovativa miljöer, är aktiva i den digitala ekonomin och attraktiva som arbetsgivare.

Företag som i hög grad använder IT inom sina verksamheter har effektivare processer, större marknader och högre tillväxt. Bland företagen i Jämtland Härjedalen finns både behov och intresse av att utveckla den digitala kompetensen vilket ger potential för innovativa miljöer som tar tillvara medarbetares kompetens och digitaliseringens möjligheter.

Digitala kommunikationssystem används i hög utsträckning som alternativ till fysiska möten och resande.

Distansoberoende teknik används inte i den utsträckning som är möjlig, trots att tekniken finns sedan länge. System med ljud och bild skapar ofta en komplexitet i handhavandet som ger osäkerhet och undergräver tilliten till tekniken. För att öka användningen behövs en allmän kompetenshöjning om utrustning och inställningar för ljud och bild, mötesteknik och kunskap om systemfunktioner som kan effektivisera samarbete.

IT-sektorn är tongivande i Jämtland Härjedalen

Digitaliseringen ökar behovet av IT-expertis på alla nivåer, inom alla samhällssektorer och näringar, vilket gör IT-företagen i Jämtland Härjedalen till potentiella Gaseller - de snabbast växande företagen i Sverige. Det finns stora möjligheter för IT-branschen i Jämtland Härjedalen att expandera genom att befintliga företag växer och nya företag startas. En väl utbyggd IT-infrastruktur, näringslivsvänlig och innovativ miljö tillsammans med kompetent och kreativ arbetskraft ger även förutsättningar för företagsetableringar utifrån.

Samverkan prioriteras

Den regionala innovationsstrategin lyfter samverkan som en framgångsfaktor för innovation. Det kan exempelvis vara geografiskt avgränsade kluster eller öppen innovation med globalt perspektiv.

Kompetens och kunskapsutveckling

"Den stora utmaningen under strategins målperiod har varit generationsväxlingen. Den har vi klarat av, tack vare utomeuropeisk invandring, hemvändare, kompetensutveckling och matchande utbildningar. Detta trots att mer än var tredje har lämnat arbetsmarknaden under perioden.

I en allt mer globaliserad ekonomi är kunskap och kompetens ett oerhört viktigt konkurrensmedel. Länet har därför satsat på ungdomars inträde i vuxenlivet, en mångkulturell integration och ett starkt och följsamt utbildningssystem för alla åldrar.

I en betydligt större utsträckning än tidigare utbildar vi oss på högre nivåer.

MÅL: Fler elever uppnår gymnasieexamen och går vidare till högre utbildning. God tillgång på näringslivsanpassade vidareutbildningar.

I

Kapaciteten är väldimensionerad i trådlösa nät och uppfyller skolornas behov.

Elever och personal utrustas allt oftare med egen dator/platta och kraven på nätverken ökar dramatiskt. Trådlösa nät används i stor utsträckning men har idag inte tillräcklig kapacitet.

Skolornas gemensamma identitets- och behörighetssystem (IAM) utvecklas kontinuerligt.

Systemet erbjuder flexibel åtkomst till tidsenliga digitala verktyg och tjänster med möjlighet till vidareutveckling av integrationer, automatisering och funktionalitet som bör tas tillvara.

D

Digital kompetens är en naturlig del av utbildningarna från förskola till högskola.

Barn och unga behöver förberedas med digital kunskap, färdighet och förmåga för vidare studier och yrkesliv i en föränderlig framtid, vilket ställer krav på digital kompetens hos såväl pedagoger som skolledare. Förtroget med källkritik, upphovsrätt och yttrandefrihet utvecklas naturligt när Internet, digitala läresurser och digitalt skapande blir en del av läroprocessen. Digitala verktyg erbjuder även flexibilitet som kan stödja individer med olika lärtilar och kompensatoriska behov. Sammantaget möjliggör detta en kvalitetshöjning av undervisningen, anpassning av såväl fysiska som digitala lärmiljöer och högre målpuppfyllelse.

E

Teknisk support och IT-pedagogiska resurser finns tillgängliga för verksamheterna.

Satsningen på digital utrustning medför inte automatiskt att användningen ökar i den utsträckning som är möjlig. Behovet av teknisk support och IT-pedagogisk inspiration är uttalad i verksamheterna.

IT-yrken är attraktiva för både män och kvinnor. Utbudet av och söktrycket på IT-utbildningar i Jämtland Härjedalen ligger på en nivå som är tillfredsställande för kompetensförsörjning, utveckling och expansion.

Barn och ungas teknikintresse, i synnerhet flickors, behöver stimuleras och studievägledning för IT-relaterade utbildningar påbjudas. IT-sektorn har svårigheter att rekrytera, särskilt kvinnor, det är för få utbildningar som erbjuds i Jämtland Härjedalen samtidigt som det är få lokala sökande till distansutbildningar inom IT och stor avhopsfrekvens bland de antagna.

S

Samverkande förvaltning av skolornas gemensamma IT-system.

En väl fungerande förvaltningsorganisation bör vara strukturerad och involvera verksamheter och IT-avdelningar på flera nivåer, t.ex. budget-, besluts- och operativ nivå. Idag finns ingen tydlig modell för detta vilket försvårar samverkan.

Resurssnålare och effektivare

"Tack vare en omfattande vindkraftsutbyggnad bidrar Jämtlands län starkt till det långsiktiga, hållbara samhällsbygget. 2030 har vi nått målet att vara ett fossilbränslefritt län och nya företag inom områdena förnybar energi och energieffektivisering sysselsätter ett stort antal människor.

I omställningen till en koldioxidsnål ekonomi har vi uppnått en halvering av utsläppen per person och etablerat en insikt hos varje person om det egna agerandets roll."

MÅL: Ökad produktion av förnybar energi och uthållig tillförsel för länets företag och hushåll. Hög energieffektivitet inom alla sektorer och ett oberoende av fossil energi. Kraftfullt arbete inom alla samhällssektorer för att hantera klimatförändringar. Ingen uranbrytning.

Behovet av uppkoppling är tillgodosett - även för alla smarta saker.

Sakernas Internet är ett begrepp för att maskiner, fordon, gods, hushållsapparater, kläder m.fl. kommunicerar via nätet med sin omvärld via små inbyggda sensorer och datorer. Det är en utveckling som går mycket fort och kan med rätt förberedelser och insatser bidra till att Jämtland Härjedalen har kapacitet att ligga i framkant inom detta område.

Allmän förtrogenhet med digital teknik gör att användningen av miljövänliga system och tjänster är enkel och medveten.

Energieffektiva digitala lösningar finns redan idag, t.ex. styr- och reglersystem och distansoberoende kommunikationssystem. Digitala verktyg finns även för optimering i exempelvis transportsektorn, det kan gälla planering, logistik, styrning och information. Generell digital kompetens har potential att markant förändra förhållningssättet till energibesparande digitala åtgärder.

Spetskompetens utvecklar kontinuerligt lösningar för ett hållbart samhälle.

Utvecklingsinsatser för Sakernas Internet, i kombination med t.ex. GIS - geografiska informations-system och ITS - intelligenta transportsystem, är oundgängliga för Jämtland Härjedalens hållbara utveckling och kräver en satsning på spetskompetens inom IT- och teknikområdet, såväl som design- och fackkunskaper.

Forskning och utveckling bedrivs tvärvetenskapligt i samverkan.

Det bedrivs mycket framgångsrik forskning och utveckling inom miljöområdet, men även inom områden som indirekt påverkar miljön, exempelvis intelligenta transportsystem och Sakernas Internet. Projekt med inverkan på miljön bör bedrivas tvärvetenskapligt för att ge synergieffekter och innovativa lösningar.

Besöksnäring och attraktivitet

"Vi är en ledande Europadestination inom naturbaserade upplevelser som uppfyller hållbarhetskriterier. Som en effekt av detta har många arbetstillfällen tillkommit. Kultur och kreativa näringar har dessutom blivit en viktig del i besöksnäringens tillväxt och är drivkrafter för såväl individens som samhällets utveckling.

Många inflyttare har lockats till länet. Förutom tillgången till ren och vacker natur, attraktiva bostadsmiljöer, närheten till fjällvärlden och ett attraktivt kultur- och idrottsutbud är goda kommunikationer, god offentlig och kommersiell service samt en livaktig och framgångsrik ideell sektor viktiga beståndsdelar i länets attraktionskraft.

Länet upplevs som en öppen plats, där män och kvinnor i alla åldrar kan leva och utvecklas och dit många gärna återvänder."

MÅL: Fortsatt tillväxt inom besöksnäring som uppfyller hållbarhetskriterier. Ett aktivt och skapande i kulturliv, särskilt för barn och unga. Fler företag inom kulturella och kreativa sektorn och koppling till länets attraktionskraft.

Invånare, näringsidkare och besökare är alla uppkopplade, oavsett säsong

Alla i Jämtland Härjedalen ska ha tillgång till bredband med hög kapacitet. På många turistorter finns tillgång till nät, men i högsäsong när många besökare använder sina mobila enheter räcker inte kapaciteten till och mobiltäckningen snävar in. Det behövs en modell för nätkapaciteten som tar hänsyn till de olika säsongerna så att den räcker till året runt.

Turismen har en global marknad med digital närvaro

Ökad förtrogenhet med digital teknik är en förutsättning för digital närvaro, för marknadsföring, bokning och kommunikation, samt ekonomiska transaktioner.

Kulturen har en digital arena

En stor del av det kulturella utbudet digitaliseras i snabb takt. Att kunna använda digital teknik, i synnerhet Internet, är viktigt för alla och här behövs insatser för att alla de som av olika skäl inte använder Internet, som till övervägande del är de äldre, ska bli delaktiga.

Kulturella och kreativa näringar når ut i hela världen

Digital mognad och högklassig IT-infrastruktur ger stora möjligheter att, oberoende av var du bor och verkar, nå ut till människor över hela världen. Många inom de kulturella och kreativa näringarna är redan digitala såväl vad gäller produktion som distribution och det finns anledning att stötta en fortsatt utveckling, såväl för ökad tillväxt hos dessa företag som för kunskapsspridning och kompetensöverföring till andra brancher.

Kultur och teknik hör ihop

Mycket av den kultur som bjuds skapas och distribueras med hjälp av digital teknik. Att skapa en modell för samverkan mellan dessa båda områden kan gynna båda områden och övriga delar av samhället.

Infrastruktur och samhällsservice

"Modern infrastruktur och bra kommunikationer av alla slag överbryggar de långa avstånden, såväl inom länet som till de stora marknaderna. Detta har också skapat goda möjligheter till pendling. Jämtlands län är lätt att nå för besökare och vi har bra transportmöjligheter som uppfyller företagens behov.

Det höga nyttjande av modern IT-infrastruktur underlättar företagande och boende också i länets perifera delar.

Kommunikationslösningarna har utformats för att ge bästa utfall vad gäller miljö, tillgänglighet, jämställdhet och trygghet."

MÅL: Förbättrade kommunikationer överbryggar de långa avstånden. Bredbandsnät med hög kapacitet och god service kan erbjudas alla invånare.

Uppkoppling är en självklarhet i hela Jämtland Härjedalen.

Bredbandsstrategins mål är att hela Jämtland Härjedalen ska ha höghastighetsnät år 2020. För de flesta orter räknar man med fiberutbyggnad men även andra tekniker för dataöverföring kan komma ifråga särskilt på avlägsna platser.

Ett länstäckande GIS (geografiskt informationssystem) är ett tillförlitligt och kostnadseffektivt system i offentlig verksamhet samt en datakälla för innovativ utveckling och forskning.

Länets kommuner underhåller själva system som täcker den egna kommunen, vilket innebär att de som är i behov av länsövergripande geografisk information, t.ex. räddningstjänst och länstrafik, hänvisas till egna system och datakällor. Ett gemensamt GIS skulle effektivisera och minska risken för felkällor, samt har stor potential för utveckling av analys- och planeringsverktyg inom många områden.

Information, kommunikation och samhällsservice via nätet

Allt fler tjänster digitaliseras och för dem som inte känner sig bekväma att använda digital teknik får det allt svårare att ta del av information, kommunicera och uträtta ärenden. För ett mer jämlikt och tillgängligt samhälle behöver fler få stöd att ta klivet ut på Internet. Biblioteken är en stor resurs, så även studieförbund och folkhögskolor, dessutom har fler kompetenshöjande insatser initierats av t.ex. banker och lokaltidningar som har intresse av att kunderna ska kunna använda de digitala alternativen.

Spetskompetens säkrar Jämtland Härjedalens IT-infrastruktur

En väl utbyggd IT-infrastruktur kräver insatser av många parter. Ansvar för bredbandsutbyggnaden ligger till stor del på lokala byalag som behöver stöd av bl.a. kommunerna, nätoperatörer, IT-professionella. Såväl planering och ansökningar om finansieringstöd som själva genomförandet fordrar hög kompetens där Jämtland Härjedalen inte helt täcker behoven. Även för utvecklingen av ITS (intelligenta transportsystem) behövs en satsning bl.a. för en tillgänglig kollektivtrafik och effektiva transporter.

Jämtland Härjedalen har samordnat bredbandutbyggnaden på ett effektivt och jämlikt sätt.

En regional bredbandsamordning behövs, för att leda arbetet med att utveckla och komplettera bredbandsstrategin med handlingsplaner samt samordna utbyggnaden på regional och lokal nivå.

Socialt inkluderande och ett sunt liv

"I länet har hela befolkningen samma villkor för hälsa och välbefinnande och vårt ohälsotal ligger lägre än den nationella nivån. Genom samverkansavtal med universitetssjukhus erbjuds alla likvärdig och högkvalificerad vård.

Den trygghet som invånarna i länet upplever är samtidigt en anledning för nya medborgare att flytta hit.

Goda förutsättningar för en aktiv fritid, tillsammans med ett aktivt arbete för goda vanor hos unga, gör att boende i vårt län förknippas med ett sunt liv."

MÅL: Hälsa och förutsättningar, oavsett funktionsförmåga, på lika villkor för hela befolkningen. Ett tryggt län och en väl fungerade jämlik och jämställd social välfärd. Hälso- och sjukvården erbjuder länsinvånarna högkvalificerad vård.

Jämtland Härjedalen har en robust och driftsäker IT-infrastruktur som skapar vårdkvalitet och trygghet.

Den digitala infrastrukturen är en grundförutsättning för hälso- och sjukvården som alltmer nyttjar videokonferenser, undersökningar via länk, självprovtagning m.m. För samhällets säkerhet och beredskap måste näten säkras för exempelvis alarmering och digitala trygghetslarm.

Att använda e-tjänster förenklar och effektiviserar för alla.

Digital kompetens ger individen en trygghet att använda digitaliseringens möjligheter. Att vara bekväm med tekniken och lita på sin egen kunskap öppnar dörren till en mängd information och tjänster som förenklar och effektiviserar, men även till social delaktighet och gemenskap.

Forskning och innovation utvecklar den högteknologiska sjukvården

Sjukvården blir alltmer högteknologisk och utvecklingen sker snabbt. Tvärvetenskaplig spetskompetens är nödvändig för att såväl vårdsystem som administrativa system ska stödja verksamhetsprocesserna på ett effektivt och enkelt sätt..

IT-juridisk kompetens säkrar den personliga integriteten

Behandling av personuppgifter måste ske på ett säkert och juridiskt korrekt sätt för skydda den personliga integriteten, inte minst vid behandling av känsliga uppgifter, t.ex. uppgifter om hälsotillstånd.

System och webb utvecklas enligt riktlinjer för användbarhet och tillgänglighet.

Kunskap om hur system bör utformas för användbarhet och insikt i problematiken kring tillgänglighet för alla behöver öka för att nå inkludering oavsett funktionsnedsättning, ålder eller andra personliga omständigheter. Här ligger ett ansvar på såväl beställare som leverantör inom alla systemutvecklingsområden.

Region Jämtland Härjedalen och kommunerna samverkar fortsatt i utvecklingen av e-hälsa.

Det länsövergripande samverkansprojektet kring e-hälsa pågår sedan 2010 och har för alla medverkande parter bidragit till en utveckling som i synnerhet de små kommunerna inte skulle förmå på egen hand. En fortsatt samverkan är av stor vikt, även om området e-hälsa har kommit en bit på väg finns många utmaningar för att nå en likvärdig vård och omsorg.

Demografiska möjligheter

"Vi har gott om utrymme och stora möjligheter. Det har lockat inflyttare till länet. Det har också föryngrat länet och gjort det mångkulturellt. Det är lätt att flytta hit, eftersom mottagandet är professionellt organiserat och ett framgångsrikt matchningsarbete har gett en öppen och transparent arbetsmarknad.

Den åldrande befolkningen är respekterad och uppskattad för sin erfarenhet och kompetens."

MÅL: Länet tillhör de mest attraktiva i landet för unga kvinnor. Bra och välutvecklat mottagande av alla nya länsinnevånare. Att åldras i Jämtlands län innebär möjligheter för individ och samhälle. Andelen utomnordiskt födda är detsamma som riksgenomsnittet.

I

Glesheten i Jämtland Härjedalen har blivit en tillgång med effektiv IT-infrastruktur.

Jämtland Härjedalens glesare områden är attraktiva för många, men för att kunna leva och verka och samtidigt ta del av den digitala gemenskapen och samhällsservicen behövs tillgång till höghastighetsnät. Väl uppkopplad kan gleshetens attraktion kombinerat med fungerande distansoberoende kommunikation bli en fördel.

D

Enkel kommunikation oavsett plats och språk

Att kunna kommunicera med såväl släkt och vänner på andra platser i världen, som med nya grannar och vänner, kommunen och samhället i stort, är enkelt rent tekniskt. Det finns ett stort utbud av distansoberoende kommunikationssystem för både röst och videosamtal som många kan ha glädje av. Även lättanvända översättningsprogram finns att tillgå som gynnar samtal mellan människor oavsett språk. Introduktion till dessa verktyg behövs för alla för att skapa interaktion och gemenskap.

E

Lättillgänglig, flerspråkig information och kommunikation.

Informationsinsatser sker allt oftare via Internet, vilket gör det enkelt att sprida, uppdatera och översätta. Det är viktigt för tillgängligheten att utveckla webbar och publicera enligt de webbriktlinjer som är fastställda och ansvar vilar såväl på beställare och leverantör som de som skriver och publicerar. Översättningsprogram utvecklas kontinuerligt och kan användas för både skriftlig och muntlig kommunikation. Här finns möjligheter att överbrygga språkförbistring och använda tekniken för exempelvis validering av kompetens hos nyanlända som många gånger har utbildning och kunskaper som Jämtland Härjedalen behöver, inte minst inom teknikområdet. Det bör även gå att genomföra validering via distanskommunikation för att minska resandet.

S

En väg in

Ett begrepp som används i många lägen är "en väg in". Betydelsen är i princip densamma oavsett vilka områden man talar om, att som medborgare, företagare, organisation etc, ha en samlad kontaktyta för olika ärenden och informationsbehov. En länsgemensam webbplattform för e-tjänster är under utveckling och här bör finnas möjligheter att göra informationen tillgänglig på fler språk.

Begrepp

Digital agenda	En strategi för hur samhället på bästa sätt ska ta tillvara digitaliseringens möjligheter. Digital agenda finns på fler nivåer, EU, nationell och regional.
Digital kompetens	EU:s definition från 2006: "Digital kompetens innefattar säker och kritisk användning av informationssamhällets teknik i arbetslivet, på fritiden och för kommunikationsändamål. Den underbyggs av grundläggande IKT-färdigheter, dvs. användning av datorer för att hämta fram, bedöma, lagra, producera, redovisa och utbyta information samt för att kommunicera och delta i samarbetsnätverk via Internet"
Digitalisering	Begreppet har dubbel innebörd: 1. informationsdigitalisering - konvertering från analog till digital information, t.ex. inom kulturen 2. samhällelig digitalisering - den digitala utveckling som sker inom alla områden i samhället, t.ex. e-tjänster och kommunikationslösningar. Inom ramen för detta dokument är det denna innebörd som används, om inte annat framgår
e-förvaltning	Verksamhetsutveckling i offentlig förvaltning som drar nytta av informations- och kommunikationsteknik kombinerad med organisatoriska förändringar och nya kompetenser. Här ingår begrepp som e-hälsa, e-skola, e-tjänster, e-legitimation, m.fl.
GIS	Geografiska informationssystem, hanterar dels kartdata dels statistiska data som tillsammans ger ett kraftfullt analys- och presentationssystem.
IAM	"Identity and Access Management" - system och infrastruktur för hantering av användare, behörigheter och autentisering
IKT	Informations- och kommunikationsteknik/teknologi. Detta begrepp är vanligt i engelskan (ICT) och används även i svenskan även om IT oftast är det vedertagna begreppet.
Informatik	nära systemvetenskap, behandlar samspelet mellan människa och teknik i ett socialt sammanhang, ett designämne i gränslandet mellan teknikvetenskap och samhällsvetenskaper.
interoperabilitet	Förmåga hos olika system att kommunicera med varandra och fungera tillsammans.
ITS	Intelligenta transportsystem, t.ex. för logistik och planering, sensorbaserade program, styr- och reglersystem.

”ÖVERENSKOMMELSE KRING VISSA NYANLÄNDA INVANDRARE 0 ÅR – 17 ÅR”

Ärendebeskrivning

Överenskommelsen avser Hälsosamtal inkl provtagning och Hälsoundersökning, den reglerar även ansvar för kompletterande vaccineringar inom vaccinationsprogrammet.

Överenskommelsen avser asylsökande 0-17 år och de som fått uppehållstillstånd som flykting eller liknande. En överenskommelse upprättades 2011, en översyn gjordes under 2013 och Regionförbundet hade fullmakt från varje kommun att teckna en överenskommelse med Landstinget i november 2014. Nuvarande överenskommelse är giltig fram till den 31 december 2015.

För att teckna en ny överenskommelse behövs underskrifter från varje kommun eftersom Regionförbundet inte finns som kan företräda kommunerna.

Ska varje kommun upprätta sin egen överenskommelse med Region Jämtland Härjedalen eller ska denna överenskommelse förlängas/revideras och skrivas under av alla kommuner i stället för Regionförbundet?

Underlag

”Överenskommelse kring vissa nyanlända invandrare 0-17 år”

Dnr RS/2011-375

Överenskommelse kring vissa nyanlända invandrare 0 – t.o.m. 17 år

Jämtlands läns landsting och Regionförbundet Jämtlands län

- Överenskommelsen avser riktlinjer som presenteras i bilaga och gäller Hälsosamtal inklusive provtagning inför verksamhetsstart samt Hälsoundersökning.
- Överenskommelsen reglerar ansvar för kompletterande vaccineringar inom vaccinationsprogrammet.

§ 1 Parter

Överenskommelsen träffas mellan Jämtlands läns landsting och Regionförbundet Jämtlands län.

Regionförbundet Jämtlands län företräder kommunerna Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund, Åre och Östersund samt Jämtlands gymnasieförbund.

§ 2. Målgrupp för överenskommelsen

Överenskommelsen avser barn och ungdomar t.o.m. 17 år som antingen är asylsökande enligt lagen om hälso- och sjukvård till asylsökande (2008:344) 5§ eller har fått uppehållstillstånd som flykting, skyddsbehövande, p g a synnerligen ömmande omständigheter eller p g a anknytning till någon av ovanstående enligt utlänningslagen 5 kap (2005:716). I överenskommelsen benämns målgruppen med det gemensamma begreppet "nyanlända".

§ 3. Allmänt

Vår gemensamma inriktning är att den nyanländas behov till en snabb integration i skola och förskola ska sättas i första hand samt att detta förenas med ambitionen att förhindra smitta.

I mottagande och introduktion av nyanländ har landsting och kommun olika ansvar och skyldigheter kopplade till aktuell lagstiftning. En överenskommelse mellan parterna om riktlinjer kring mottagande och hälsosamtal/hälsoundersökning ger förutsättningar till en effektiv process vid mottagande av nyanlända, samtidigt som parterna kan fullfölja sitt uppdrag för sin specifika målgrupp.

Verksamheterna arbetar aktivt för att motivera nyanlända att genomgå hälsosamtal inklusive provtagning samt hälsoundersökning.

§ 4. Syfte med överenskommelsen

- Att få till en snabb och effektiv skolstart för elever i enlighet med skollagen
- Att barn snabbt kan börja i förskola så att vuxna kan genomföra sin etableringsplan
- Att förhindra smitta
- Förhindra ryktesspridning och fördomar/stigmatisering mot nyanlända samt att förebygga smitta
- Att gemensamt arbeta med överenskommelsen med nedskrivna, tydliga rutiner kring hälsosamtal inklusive provtagning samt hälsoundersökning
- Överenskommelsen möjliggör ett likvärdigt bemötande i hela länet

§ 5. Förutsättningar för hälsoundersökning

- Deltagande i hälsoundersökning är frivillig för den enskilde
- Medicinsk sekretess gäller
- Smittskyddslagen gäller vid misstanke om smittsam sjukdom.

§ 6. Parternas ansvar gentemot personal

Jämtlands läns landsting utarbetar dokument till stöd för personal som ska genomföra hälsoundersökning, provtagning och hälsosamtal. Dokumentet läggs ut på landstingets hemsida; *"Hälsoundersökning- asylsökande /nyanlända invandrarbarn 0 - 17 år"*.

Varje verksamhet ansvarar för att kontinuerligt utbilda och informera sin personal i hur man ska förhålla sig till såväl okänd som känd smitta i verksamheten. Råd och stöd till detta kan sökas inom primärvården alternativt inom smittskyddsenheten.

§ 7. Samverkansformer

I det fall det uppstår olika uppfattning i verksamheterna kring tolkning och tillämpning av denna överenskommelse och fastställda rutiner så ska detta hänskjutas till ovanliggande ledningsnivå inom respektive organisation för samverkan och tolkning.

§ 8. Spridning och information

Varje huvudman ansvarar för att genomföra en snabb och säker spridning/ information av överenskommelsens avsikt och rutiner till berörd personal inom sin organisation. I det fall någon part har en extern utförare till sina tjänster inom ansvarsområdet, så är det denna part som har att informera om överenskommelsen.

Överenskommelsen omfattar även externa utförare av verksamheten.

§ 9. Överenskommelsens efterlevnad

Överenskommelse enligt bilaga ska följas av alla berörda parter.

§ 10. Överenskommelsens giltighet samt uppföljning

Överenskommelsen gäller från och med 2014-01-01 - 2015-12-31.

- Utvärdering av överenskommelse och riktlinjer sker årligen i de olika parternas verksamhet.

Parterna för kontinuerlig statistik utifrån riktlinjerna, vilket ger förutsättningar att gemensamt sätta upp mätbara mål för utvärderingen.

- Överenskommelsen och riktlinjerna ses årligen över gemensamt av parterna samt revideras vid behov.
- Under våren 2015 görs en översyn av överenskommelsen inför tecknandet av ny överenskommelse från 2016.

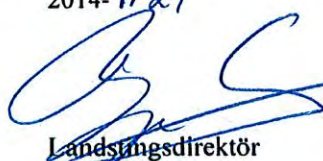
§ 11. Överenskommelsen

Denna överenskommelse är upprättad i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

För

Jämtlands läns landsting

2014-11-21

Landslagsdirektör

Björn Eriksson
Landslagsdirektör

För

Regionförbundet Jämtlands län

2014-

Regiondirektör

Bilaga

Överenskommelse om riktlinjer vid mottagande av nyanlända 0 år - t.o.m. 17 år

Överenskommelsen förutsätter att parterna följer riktlinjernas olika steg och punkter. Om någon part brister i sitt ansvar så påverkas förutsättningarna för den andra parten att leva upp till riktlinjerna i efterkommande steg /punkter.

		Ansvar
	1. Hälsocentralen (HC) utser en funktion med ansvar/kontaktyta för mottagande av nyanlända.	Hälsocentral
	Kommunerna klargör sin organisation för HC och vem / vilka som är ansvariga/kontaktpersoner för flyktingmottagande respektive mottagande av ensamkommande barn.	Kommunerna
STEG 1	2. Samma dag som avisering kommer från Migrationsverket meddelas Hälsocentralen (HC), skolan och barnomsorgsskolor om ankomstdag, språk och övrig relevant information. Vid ev. ändra ankomstdatum meddelas HC, skolan och barnomsorgsskolor omgående.	Flyktingmottagning ¹ /motsvarande
	3. Efter information från kommunens mottagningsenhet bokar HC in tid för hälsosamtal och smittskyddsprover snarast, om möjligt inom högst fem arbetsdagar från det att hälsocentralen informerats om den nyanländas ankomst. Tiden meddelas mottagningsenheten via mail alternativt telefon. Tolk bokas. Den nyanlända kallas brevlades av HC. Mottagningsenheten meddelar den nyanlända tiden muntligt.	HC Kommunens mottagningsenhet
	4. Skolan planerar och förbereder inför skolstart/ ev. förskolestart, bjuder in familjen till inskolningssamtal samt upprättar inskolningsplan efter individuell bedömning.	Skolan /förskolan

¹ Kommunernas flyktingmottagning har olika benämningar t ex integrationsservice. När det gäller ensamkommande barn och ungdomar har socialtjänsten enligt lag ansvar för mottagandet. I detta dokument benämns den funktion i kommunerna som svarar för de olika mottagningsfunktionerna för "mottagningsenhet" oavsett var ansvaret ligger i kommunerna eller hur det benämns.

	5. Personal från mottagningsenheten följer med barnet och ev. vårdnadshavare till HC för hälsosamtal inklusive smittskyddsprover. Hälsosamtal och provtagning genomförs i enlighet med Jämtlands läns landstings rutiner	Kommunens mottagningsenhet
		HC
	6. Då provsvar föreligger (vanligen inom 1-2v) meddelas den nyanlända omgående.	HC
	Kopia av hälsosamtal och provsvar skickas efter medgivande från vårdnadshavare till skolhälsovården i respektive kommun/gymnasieförbund.	
	Tid bokas för hälsoundersökning av läkare så snart som möjligt.	
	7. Mottagningsenheten meddelas snarast när samtliga provsvar kommit och om ev. hinder för förskole/skolstart föreligger. (ej svaret pga. sekretess)	HC
	8. Verksamhetsstart i skola sker snarast och efter individuell bedömning i relation till upprättad inskolningsplan. Verksamhetsstart i förskola sker först när svar på smittskyddsprover mottagits och enligt denna överenskommelses rutiner.	Skola / förskola
	9. Vid upptäckt smitta galler smittskyddslagen.	HC
	Detta kan exempelvis innebära att verksamhetsstart sker med anpassningar såsom exempelvis specifika förhållningsregler, undervisning enskilt, i liten grupp eller att starten i vissa fall måste skjutas upp.	
STEG2	Hälsoundersökning av läkare genomförs på den tid som bokats in vid erhållande av provsvaren. Tolk bokas.	HC

Avvikelser i ovanstående rutiner för asylsökande och ensamkommande barn:

- A. Rutiner enligt steg 1 gäller i tillämplig grad för punkterna 5 – 8 samt steg 2 beroende på hur länge barnet funnits i Sverige samt vad som är känt om deras hälsa i form av hälsoundersökning mm.
- B. Kommunens mottagningsenhet ställer i samband med planering inför mottagandet / vid mottagandet frågor för att ta reda på om hälsosamtal inklusive provtagning genomförts.
Frågor ställs till;
 – Migrationsverket
 – Individen/vårdnadshavaren
 Kommunens mottagningsenhet
- C. Vid skolans inskrivningssamtal ställs frågor om provtagning och vaccinationer.
 Skolhälsovården
- D. Skolan planerar och förbereder inför skolstart ev. förskolestart, bjuder in familjen / gode man till inskolningssamtal samt upprättar inskolningsplan efter individuell bedömning.
 Skolan / förskolan
- E. Vid osäkerhet kring provtagning och vaccinationer hos skolbarn ligger ansvaret för att eftersöka uppgifter om detta hos;
 - HC för provtagning
 - Skolhälsovården genomför vaccinationer på ordination från HC ².
 HC respektive skolhälsovård

STEG 3 Kompletterande vaccinationer inom vaccinationsprogrammet

1. I anslutning till hälsosamtal i skolan så beställer skolhälsovården journalkopior från landstinget
 Skolhälsovården
2. I det fall den nyanlända saknar eller misstänks sakna vaccinationer enligt det svenska vaccinationsprogrammet så gäller nedanstående överenskommelse;
 ▪ Barn 0 t.o.m. 6 år ges

² I enlighet med landstingets dokument" Hälsoundersökning- Asylsökande/nyanlända invandrarbarn 0 - 17 år"

	kompletteringsvaccinering av BVC.	Landstinget /
BVC
▪	Barn 6 t.o.m. 17 år ges
kompletteringsvaccinering av skolhälsovården	Skolhälsovården
▪	Riskgruppsvaccinationer genomförs inom
respektive verksamhet för Hepatit B och
remitteras får TBC	BVC/skolhälsovården/HC
3.	Plan får eventuellt kompletterande vaccinationer
enligt vaccinationsprogrammet upprättas	Skolhälsovården

**Regionförbundet
Jämtlands län**

8(8)

Kriterier för uppföljning

Utvärdering av överenskommelsen och riktlinjerna ska ske årligen i de olika parternas verksamhet. Med anledning av detta ska parterna föra kontinuerlig statistik utifrån riktlinjerna, nedanstående ska dokumenteras av parterna;

	Kommunerna	Landstinget
Antal aviserade individer provtagna respektive ej provtagna inom 5 arbetsdagar från ankomst samt antal som avböjt	Skola / förskola	Hälsocentralerna
Antal fall av smittsam sjukdom enligt SML innan barn börjat skola/förskola		Smittskyddsenheten
Antal fall av smittsam sjukdom efter att barn börjat skola/förskola		Smittskyddsenheten
Antal barn som börjat skola/förskola utan hälsosamtal/provtagning	Skola / förskola	Hälsocentralerna

UTKAST 4. Regional Överenskommelse (RÖK) från 2015

Mottagning Etablering Integration Jämtland Härjedalen

Avsikt

Denna överenskommelse är en avsiktsförklaring för undertecknade parter om hur Jämtland Härjedalen ska samarbeta med och koordinera arbetet avseende Mottagning Etablering och Integration för nedan avgränsade målgrupp.

Denna RÖK utgår ifrån Jämtland/Härjedalen 2030, Innovativt & Attraktivt, Regional Utvecklingsstrategi 2014-2030 och Integrationsstrategi Jämtland Härjedalen. Dessa dokument ger en bakgrund till och beskriver vikten av varför vår region har som målsättning att aktivt arbeta med Mottagning, Etablering och Integration och är de strategiskt styrande dokumenten.

Överenskommelsen ska bidra till att utveckla och skapa effektiva insatser för nyanlända kvinnors och mäns, unga som gamla, etablering på arbetsmarknaden och i samhället.

RÖK Jämtland Härjedalen utgår från och förutsätter att vi, som ingått denna överenskommelse, tar ett gemensamt ansvar utifrån våra respektive roller och uppdrag. Vår samverkan ska bidra till att vi utnyttjar länets befintliga resurser på ett effektivt sätt och vi ska verka för att så snabbt som möjligt skapa bra förutsättningar att nå målsättningarna. I bilaga 1 beskrivs våra ordinarie arbetsuppgifter inom integrationsområdet.

Avgränsningar - målgrupp

Målgruppen för överenskommelsen är nyanlända invandrare som omfattas av Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och deras barn samt ensamkommande barn som fått uppehållstillstånd. Överenskommelsen gäller även asylsökande flyktingar i länet.

Målsättningar

Det övergripande målet är att nyanlända så snabbt som möjligt ska lära sig svenska, komma i arbete eller utbildning för att hitta sin egen försörjning. Nyanlända kvinnor och män ska få likvärdiga förutsättningar för egen försörjning och delaktighet i samhällslivet oavsett var man bor i Jämtlands län. Nyanländas anställningsbarhet ska öka och nyanlända kvinnor och män ska så snart som möjligt komma i kontakt med arbetsmarknaden. Individens kunskap, kompetens och erfarenhet ska synliggöras och tas tillvara.

Nyanlända pojkar och flickor ska få en barnomsorg och skolgång som utgår från hans/hennes individuella behov och förutsättningar.

Alla ska också stimuleras till en meningsfull fritid.

Indikator för övergripande mål: Andel nyanlända som efter avslutad etablering är självförsörjande genom förvärvsarbete, studier eller eget företagande i länet.

Prioriterade områden

I arbetet med årliga prioriteringar görs bedömningar mot den målstruktur som finns i Integrationsstrategin Jämtland Härjedalen. Prioriterade områden inom ramen för överenskommelsen tas fram inför varje års handlingsplan. Där görs bedömningen om de angelägnaste frågorna att beakta och hur avgränsningen mot Integrationsstrategin och andra program ska göras. Insatserna kommer att följas upp årligen. Indikatorer för uppföljning hanteras inom ramen för Integrationsstrategin.

Organisation

Regionala samverkansrådet inom Region Jämtland Härjedalen utgör ett strategiskt samverkansforum i vilket den regionala politiska nivån och ansvariga tjänstemän utbyter erfarenheter, definierar målsättningar och ger inriktning för det operativa arbetet inom ramen för överenskommelsen.

Operativ ledning utövas av ansvariga tjänstemän, regionalt och lokalt, som omvandlar politiska ambitioner, direktiv och inriktning till operativt arbete. Den operativa gruppen ansvarar för att driva och följa upp arbetet. I denna grupp ingår representanter för Region Jämtland Härjedalen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Länsstyrelsen Jämtlands län, Migrationsverket samt adjungerad för kommunerna i Jämtlands län och adjungerad för Skatteverket.

Överenskommelse

Vi vill genom våra organisationer på bästa sätt medverka till att mottagning, etablering och integration för asylsökande, nyanlända flyktingar och ensamkommande barn genomförs på bästa sätt. Genom vårt gemensamma arbete bidrar vi till att fler kommer till vårt län och att fler finner sig väl tillrätta i Jämtland och Härjedalen med jobb, studier och ett rikt fritidsliv.

Östersund den

Robert Uitto
Region Jämtland Härjedalen

Jöran Hägglund
Länsstyrelsen Jämtlands län

nn
Arbetsförmedlingen

nn
Migrationsverket

Charlott Ax
Försäkringskassan

Ansvar och uppgifter

Bilaga 1

Information om organisationernas roller och ansvar inom mottagnings- och etableringsarbetet.

Arbetsförmedlingen

- Ansvara för anvisningar genom den nationella bosättningsenheten
- Ett samordnande ansvar för etableringsinsatserna.
- Vara stödjande och pådrivande i förhållande till andra parter.
- Ansvara för genomförandet av etableringssamtal.
- Ansvara för att upprätta, följa upp och vid behov revidera etableringsplanen.
- Fatta beslut om etableringsersättning samt stödja den enskilde i samband med ansökan om tilläggsförmåner.
- Följa upp den nyanländes etablering.
- Utöver detta gäller att Arbetsförmedlingens ordinarie tjänsteutbud ska erbjudas nyanlända.

Kommunerna

- Mottagande och praktisk hjälp i samband med bosättning.
- Undervisning i SFI och annan vuxenutbildning.
- Samhällsorientering.
- Försörjningsstöd vid vissa situationer.
- Skola, förskoleverksamhet, barnomsorg och andra insatser för barn och ungdomar.
- Insatser inom det sociala området.
- Att se till att övrig kommunal verksamhet och service kommer nyanlända till del, till exempel äldreomsorg.

Migrationsverket

- Kartlägga den nyanländes bakgrund under asylprocessen.
- Stimulera sökande till arbete och praktik under asylprocessen.
- Utifrån underlag från Arbetsförmedlingen informera sökande om etableringslagen i vissa delar.
- I samarbete med Arbetsförmedlingen och kommunen informera om utflytt från asylboende till kommun.
- Ansvara för bosättning av kvotflyktingar.
- Besluta och betala ut statlig ersättning till kommuner och landsting.
- Besluta och betala ut dagersättning enligt *Lagen om mottagande av asylsökande (1994:137)* samt *Förordningen om särskild dagersättning (2010:1345)*.

Försäkringskassan

- Ger hjälp och stöd vid Servicekontoren. Där finns handläggare som kan hjälpa till med ärenden som rör Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket
- Genom Försäkringskassans Kundcenter kan personlig hjälp ges via telefon. Det finns möjlighet att boka samtal på elva olika språk

- Möter nyanlända genom att delta på gruppinformationer, där allmän information om förmåner och ersättningar ges.
- Samordnar rehabiliteringsinsatser och beslutar om eventuella socialförsäkringsförmåner, betalar ut etableringsersättning samt beslutar och betalar ut tilläggsersättningar

Region Jämtland Härjedalen

Hälso- och sjukvård

- Erbjuder hälsoundersökning enligt SOSFS 2011:11.
- Samverka med andra aktörer i frågor om hälso-, sjuk- och tandvård med fokus på förebyggande insatser.
- Se till att information från hälso-, sjuk- och tandvården till nyanlända ges på lätt svenska och tolkas/översätts till andra språk vid behov.

Regional Utveckling

- Arbeta för en förbättrad integration av utrikes födda utifrån ett tillväxtperspektiv och den Regionala Strategin för ökad inflyttning och förbättrad integration 2015-2020.
- Vidareutveckla samverkan på regional nivå, särskilt när det gäller samordning av kommunal verksamhet.

Länsstyrelsen Jämtlands län

- Medverka till att det finns beredskap och kapacitet hos kommunerna att ta emot nyanlända.
- Överlägga och träffa överenskommelser med kommunerna om mottagande och bosättning av nyanlända invandrare.
- Medverka till att det finns beredskap samt förhandla med kommunerna att ta emot ensamkommande barn.
- Främja regional samverkan mellan kommuner, myndigheter, företag och organisationer som anordnar aktiviteter för nyanlända.
- Följa upp organisering och genomförande av insatser för nyanlända på regional och kommunal nivå.
- Stödja kommuner i samordningen av kommunal verksamhet såsom sfi och samhällsorientering.
- Fördela pengar från staten (§37) till kommuner och kommunalförbund för att skapa beredskap och mottagningskapacitet, samt för att utveckla samverkan i arbetet med nyanlända invandrare.
- Fördela pengar från staten (§37a) till kommuner för att utveckla verksamheten med flyktingguider och familjekontakter.

Regional överenskommelse Mottagning, Etablering, Integration

Handlingsplan 2015

utifrån målstruktur för Integrationsstrategin Jämtland Härjedalen.

Upprättad av operativa gruppen för Regionala överenskommelsen den 27 maj 2015

Avgränsning

Målgruppen för överenskommelsen är nyanlända invandrare som omfattas av Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och deras barn samt ensamkommande barn som fått uppehållstillstånd. Överenskommelsen gäller även asylsökande flyktingar i länet.

Syfte

Denna överenskommelse är en avsiktsförklaring för undertecknade parter om hur Jämtland Härjedalen ska samarbeta med och koordinera arbetet avseende Mottagning Etablering och Integration för ovan avgränsade målgrupp.

Denna RÖK utgår ifrån Jämtland/Härjedalen 2030, Innovativt & Attraktivt, Regional Utvecklingsstrategi 2014-2030 och Integrationsstrategi Jämtland Härjedalen. Dessa dokument ger en bakgrund till och beskriver vikten av varför vår region har som målsättning att aktivt arbeta med Mottagning, Etablering och Integration och är de strategiskt styrande dokumenten.

Överenskommelsen ska bidra till att utveckla och skapa effektiva insatser för nyanlända kvinnors och mäns, unga som gamla, etablering på arbetsmarknaden och i samhället.

RÖK Jämtland Härjedalen utgår från och förutsätter att vi, som ingått denna överenskommelse, tar ett gemensamt ansvar utifrån våra respektive roller och uppdrag. Vår samverkan ska bidra till att vi utnyttjar länets befintliga resurser på ett effektivt sätt och vi ska verka för att så snabbt som möjligt skapa bra förutsättningar att nå målsättningarna.

Övergripande mål

Det övergripande målet är att nyanlända så snabbt som möjligt ska lära sig svenska, komma i arbete eller reguljär utbildning för att klara sin egen försörjning. Nyanlända kvinnor och män ska få likvärdiga förutsättningar för egen försörjning och delaktighet i samhällslivet oavsett var man bor i Jämtlands län. Nyanländas anställningsbarhet ska öka och nyanlända kvinnor och män ska så snart som möjligt komma i kontakt med arbetsmarknaden. Individens kunskap, kompetens och erfarenhet ska synliggöras och tas tillvara.

Nyanlända pojkar och flickor ska få en skolgång som utgår från hans/hennes individuella behov och förutsättningar.

Alla ska också stimuleras till en meningsfull fritid.

Styrning och uppföljning

Regionala samverkansrådet inom Region Jämtland Härjedalen utgör ett strategiskt samverkansforum i vilket den regionala politiska nivån och ansvariga tjänstemän utbyter erfarenheter, definierar målsättningar och ger inriktning för det operativa arbetet.

Operativ ledning utövas av ansvariga tjänstemän, regionalt och lokalt, som omvandlar politiska ambitioner, direktiv och inriktning till operativt arbete. Den operativa gruppen ansvarar för att driva och följa upp arbetet. I denna grupp för 2015 ingår Håkan Lundmark och Lars Eriksson, Region Jämtland Härjedalen, Johan Tegnhed, Arbetsförmedlingen, Per Sundin, Försäkringskassan, Hans Halvarsson, länsstyrelsen Jämtlands län, Jörgen Leding, Migrationsverket samt Anders Andersson, adjungerad för kommunerna i Jämtlands län och Bengt-Åke Sundelin, adjungerad för Skatteverket.

Sammanställande för operativa gruppens arbete under 2015 är Hans Halvarsson, Länsstyrelsen.

Regional överenskommelse Mottagning, Etablering, Integration

Utvecklings-, målområden *)	Insatsområden	Insatser inom RÖK 2015	Ansvarig
1. Höjd utbildningsnivå	- Kompetensutveckling - Språkutveckling - Värdegrund - Samverkan - Livslångt lärande		Hanteras inom ramen för Integrationsstrategin
2. Ökat deltagande i arbetslivet	- Matchning - Öppna arbetsplatser och företag - Eget företagande och entreprenörskap - Allmänna kommunikationer och körkort	- Alla offentliga aktörer har en kontinuerlig och systematiserad form för att erbjuda praktikplatser. - Region Jämtland Härjedalen har ett strukturerat arbetssätt att identifiera, uppmärksamma och arbeta med nyanlända med medicinsk kompetens och erfarenhet. - Etableringskoordinator för samordning av praktikplatser inom statlig verksamhet är etablerad och arbetet påbörjat. - Samtliga aktörer i länet ska erbjuda platser för praktik och validering inom bristyrken. - Gemensamma informationer om socialförsäkringssystemen. - Insatser utifrån utfallet av projektet Processkartläggning som Arbetsförmedlingen ansvarat för – den s.k. ”bruttolistan”.	Samtliga aktörer Region Jämtland Härjedalen /Arbetsförmedlingen Arbetsförmedlingen/Länsstyrelsen Samtliga Försäkringskassan/Skatteverket Samtliga
3. Förbättrad social sammanhållning	Hälsa och sjukvård Delaktighet och inflytande Attityder Kultur- och fritidsaktiviteter Samverkan	- Driva på och medverka till ett utökat samarbete med idéburna organisationer.	Samtliga aktörer
4. Förbättrad infrastruktur	Samhällsplanering Bostäder Allmänna kommunikationer Bredband		Hanteras inom ramen för Integrationsstrategin
5. Strategisk inriktning, mål och styrning	Väl fungerande samverkan i länet Kontinuerlig uppföljning av för att få effektiva och väl koordinerade insatser	- Reviderad RÖK som förtydligar viktiga samverkansområden. - Skapa strategisk styrgrupp för RÖK-arbetet. Arbeta fram former för möten med Strategiskt samverkansforum. - Utveckla modell för fördelning av länstal i dialog med kommunerna som stöd för bedömning av antalet platser i överenskommelser. - Att alla kommuner har en målsatt operativ plan för hur man ska arbeta med mottagning, integration och etablering.	Länsstyrelsen Region Jämtland Härjedalen Länsstyrelsen (Kommunerna)

*) följer de målområden som finns i Integrationsstrategin för Jämtland Härjedalen